

Η δεύτερη Διάλεξη «Ιωάννης Ζηζιούλας» στη Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Με ιδιαίτερη επιτυχία ολοκληρώθηκε την Πέμπτη, 13 Μαρτίου 2025, η δεύτερη Διάλεξη «Ιωάννης Ζηζιούλας», η οποία διοργανώθηκε από το Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στην Αίθουσα Οπτικοακουστικών Μέσων της Σχολής. Η εν λόγω σειρά διαλέξεων, εμπνευσμένη από το έργο του μακαριστού Μητροπολίτη Περγάμου, αποφοίτου και διδάκτορος της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, αποσκοπεί στην προαγωγή του διαλόγου μεταξύ της θεολογίας και των επιστημονικών και φιλοσοφικών αναζητήσεων του σύγχρονου κόσμου.

Κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο π. Thomas Joseph White, Πρύτανης του Ποντιφικού Πανεπιστημίου του Αγίου Θωμά στη Ρώμη (Angelicum), ο οποίος ανέπτυξε το θέμα: «Σχεσιακή Οντολογία στη Χριστιανική Θεολογία: Η Αγία Τριάδα, η ανθρωπίνη φύση και το Μυστήριο του Χριστού – Στοχασμοί επί του έργου του Θωμά Ακινάτη στο πλαίσιο των σχέσεων Καθολικών και Ορθοδόξων». Η διάλεξη πραγματοποιήθηκε στην αγγλική γλώσσα.

Την εκδήλωση τίμησε με μήνυμά του η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, το οποίο ανέγνωσε ο εκπρόσωπός του, Μητροπολίτης Λαοδικείας Θεοδώρητος. Την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος εκπροσώπησε, κατόπιν αποφάσεώς της, ο Πρωτοπρεσβύτερος Εμμανουήλ Παπαμικρούλης.

Στον εναρκτήριο χαιρετισμό του, ο Πρόεδρος του Τμήματος, Καθηγητής Δημήτριος Μόσχος, ανέδειξε τη σημασία των Διαλέξεων όχι μόνο στο ακαδημαϊκό και παιδαγωγικό τους πλαίσιο, αλλά και ως θεσμό προαγωγής του διαλόγου, ο οποίος αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του ευαγγελικού ήθους και θεμελιώδη διάσταση του θεολογικού και εκκλησιαστικού έργου. Παράλληλα, υπογράμμισε τη συμβολή του διαλόγου στη θεμελίωση της θέσης της Θεολογικής Σχολής στο δημόσιο πανεπιστήμιο, επισημαίνοντας ότι η συζήτηση μεταξύ του Τάγματος των Δομηνικανών και των Ορθοδόξων διαρκεί αδιαλείπτως επί οκτώ αιώνες.

Ο ομιλητής εστίασε στην έννοια της σχέσης τόσο στο πεδίο της Τριαδολογίας όσο και της Χριστολογίας, αναπτύσσοντας τη συλλογιστική του βάσει του έργου του Θωμά Ακινάτη. Ανέδειξε την εγγύτητα της σκέψης του Ακινάτη με το έργο του Ιωάννη Ζηζιούλα, επισημαίνοντας ωστόσο τη διαφορετική τους προσέγγιση έναντι της αρχαιοελληνικής φιλοσοφίας, και δη της αριστοτελικής σκέψης. Σύμφωνα με τον ομιλητή, ο μεν Θωμάς Ακινάτης συνεχίζει και ολοκληρώνει την παράδοση της αριστοτελικής φιλοσοφίας, ενώ ο Ζηζιούλας τονίζει τη ριζική διαφοροποίησή του από αυτήν, ιδίως ως προς τη νοηματοδότηση του προσώπου και της ελευθερίας.

Ακολούθως, ο επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Επιστημολογίας και Φιλοσοφίας, π. Ισίδωρος Κάτσος, παρουσίασε την κριτική του τοποθέτηση (response) στην ομιλία, στην οποία συνόψισε τα κύρια σημεία της διάλεξης και ανέδειξε τη σημασία της για την αλληλοκατανόηση μεταξύ της Θωμιστικής και της Ορθόδοξης θεολογικής παράδοσης. Στην κριτική του προσέγγιση, εστίασε στην εγγενή διαλεκτική μεταξύ θεολογίας και αριστοτελικής φιλοσοφίας στο έργο του Ιωάννη Ζηζιούλα, καθώς και στην οντολογία των ουσιωδών υποστατικών σχέσεων στη Θωμιστική σκέψη, υποστηρίζοντας ότι η τελευταία δύσκολα συμβιβάζεται με την Καππαδοκική διάκριση μεταξύ ουσίας και υποστατικών ιδιωμάτων στη θεότητα.

Ακολούθησε ζωννή επιστημονική συζήτηση στην αγγλική, με τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ και φοιτητών. Η όλη εκδήλωση διακρίθηκε για το υψηλό ακαδημαϊκό της επίπεδο, πληρώντας τα αυστηρότερα διεθνή επιστημονικά κριτήρια.

Την Παρασκευή, 14 Μαρτίου 2025, ο κεντρικός ομιλητής, συνοδευόμενος από μέλη του Τμήματος Θεολογίας, πραγματοποίησε εθιμοτυπική συνάντηση με τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κ.κ. Ιερώνυμο Β΄. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης αντηλλάγησαν αναμνηστικά δώρα, ενώ τονίστηκε η καθοριστική σημασία του θεολογικού διαλόγου μεταξύ Ορθοδόξων και Καθολικών. Επισημάνθηκε ότι η ανάπτυξη ενός γόνιμου κλίματος αγάπης και αμοιβαίας κατανόησης συνιστά ουσιαστική προϋπόθεση για την προσέγγιση των δύο παραδόσεων.

Ως επιστέγασμα της εκδήλωσης, διατυπώθηκε από κοινού, τόσο από το Τμήμα Θεολογίας όσο και από τον ομιλητή, η πρόθεση για περαιτέρω ανάπτυξη και ενίσχυση των ακαδημαϊκών δεσμών μεταξύ Αθηνών και Ρώμης στο πεδίο της θεολογικής έρευνας και του διαλόγου.